

SZKOLNY PROGRAM
PROFILAKTYCZNO – WYCHOWAWCZY

SZKOŁA PODSTAWOWA W PRUSACH

2011 - 2016

SPIS TREŚCI

1. Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki.....	3
2. Charakterystyka środowiska	4
3. Podstawa Programowa a program profilaktyczny.....	4
4. Cele programu profilaktycznego.....	5
5. Treści Szkolnego Programu Profilaktycznego.....	6
6. Zadania szkoły jako środowiska wychowawczo – profilaktycznego	6
7. Uczestnicy programu	7
8. Szkolny Program Profilaktyczny.....	8
9. Przewidywane osiągnięcia uczniów.....	16
10. Sposoby realizacji.....	16
11. Ewaluacja.....	16

ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

- Szkolny Program Profilaktyczny został opracowany i zmodyfikowany w 2011 roku na potrzeby Szkoły Podstawowej w Prusach po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego.

- Analiza ankiet¹ wskazała, że Szkolny Program Profilaktyczny powinien obejmować w szczególności działania i środki stosowane w celu zapobiegania agresji, przemocy, kradzieży.

Powinien on zawierać również dotychczasowe priorytety:

- Utrzymanie szkoły bezpiecznej
- Utrzymanie warunków dla wszechstronnego rozwoju dziecka z pozytywnym obrazem siebie
- Przygotowanie na zagrożenia m.in. alkoholizm, narkomania, nikotyna

- W Szkolnym Programie Profilaktycznym przedstawiono także działania mające na celu zapobieganie takim zachowaniom problemowym jak brak kultury osobistej, brak zainteresowania nauką.

- Działania realizowane w ramach Szkolnego Programu Profilaktycznego dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli.

- Osobą kierującą realizacją Szkolnym Programem Profilaktycznym jest nauczyciel – koordynator powołany przez dyrektora szkoły.

¹ Patrz dokumentacja dyrektora szkoły.

- Poszczególne elementy programu mogą ulegać modyfikacji.

CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

Szkoła Podstawowa w Prusach jest większą szkołą na obrzeżach miasta Krakowa, gdzie dynamicznie rozwija się budownictwo jednorodzinne i przekształca się struktura zawodowa mieszkańców – rolnictwo zostaje zastąpione różnymi formami usługowymi. Mimo, że tereny są rozwojowe, baza lokalowa jest trudna. Szkoła została wybudowana w XIX wieku i stan techniczny ma wiele do życzenia- brak sali gimnastycznej, mała ilość sal lekcyjnych, ogólna ciasnota.

Przeprowadzony w 2003 roku remont poprawił warunki lokalowe oraz w pewnym stopniu podniósł standard pracy, gdyż w szkole została stworzona sala komputerowa z Internetem. Atutem szkoły są małe pod względem liczebnym klasy. Można więc w swojej działalności pedagogicznej dotrzeć do każdego dziecka i wspomagać go w rozwoju w miarę jego psychofizycznych możliwości, zauważać wszelkie nieprawidłowości i podejmować przeciwdziałania. Toteż działalność dydaktyczno – wychowawcza została wysoko oceniona w Raporcie o jakości pracy Szkoły Podstawowej w Prusach sporządzonym przez starszego wizytatora Kuratorium Oświaty w Krakowie mgr Grażynę Piwko po wizytacji w 2002 roku.

Według raportu mocne strony pracy szkoły to:

- Kompetentna kadra pedagogiczna systematycznie doskonaląca swój warsztat pracy
- Gotowość kadry pedagogicznej do wprowadzania zmian w zreformowanej szkole
- Promocja szkoły w środowisku
- Praca opiekuńcza szkoły
- Efekty pracy wychowawczej
- Wysoka sprawność szkoły.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM PROFILAKTYCZNY

1. Rozporządzenie MEN i Sportu z 26.02.2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51/2002r., poz.458)

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- Szkolny zestaw programów nauczania, który obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego.
- Program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.
- Program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą wspólną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak każdego nauczyciela.

- Rozporządzenie MEN i Sportu z 31.01.2002r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 10/220r., poz.96)

1. Ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt.1, uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

CELE SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

1. Ochrona uczniów przed zagrożeniami.
2. Reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
3. Pomoc w rozwijaniu zdolności do samokontroli, samoobserwacji.

4. Osłabienie czynników ryzyka przez dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.
5. Umiejętność odróżnienia dobra od zła
6. Poszukiwanie autorytetów, wzorów godnych zaufania i naśladowania.

TREŚCI SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

1. Umiejętność radzenia sobie z własną i cudzą agresją
2. Sposób bronięcia się (odmawiania) przed namowami do używania, próbowania środków uzależniających – nikotyna, alkohol, narkotyki.
3. Osiąganie celów życiowych i zainteresowanie nauką.
4. Modelowanie pozytywnych wzorców zachowań.
5. Przygotowanie do życia z innym człowiekiem zgodnie z uniwersalnym systemem wartości.
6. Uczenie kultury zachowań

ZADANIA SZKOŁY JAKO ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

- wspieranie Rodziców w procesie wychowania
- dostarczanie informacji o rozwoju osobistym dziecka
- wspólnie z dziećmi i rodzicami planowanie niektórych działań

- opieranie relacji nauczyciel – uczeń, uczeń- uczeń na ukształtowanej więzi emocjonalnej, wzajemnej życzliwości, zaufaniu, ale stawianie wymagań wobec uczniów
- szukanie dróg rozwoju aktywności dziecka, uwzględnianie jego możliwości, aby przygotować go do życia w grupie, stworzyć start w dorosłe życie, pozytywnie zmieniać własne otoczenie
- dążenie, aby każde dziecko brało udział w pracy zespołowej i ponosiło za nią odpowiedzialność
- przygotowanie do życia zgodnie z uniwersalnymi wartościami
- otoczenie opieką psychologiczną, pedagogiczną, materialną dzieci wymagające pomocy
- rozwijanie umiejętności rozmawiania z innymi, tłumaczenia agresji, rozwiązywania problemów przez dialog
- przygotowanie na zagrożenia współczesnego świata.

UCZESTNICY PROGRAMU

NAUCZYCIEL

DOM

GRUPA RÓWIEŚNICZA

ŚRODOWISKO MIEJSKO- WIEJSKIE

UCZEŃ

PARAFIA

INSTYTUCJE WSPOMAGAJACE

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
--	----------------------------	-------------	----------------	---------------------------	---------------

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
PRZEMOC, AGRESJA	<ul style="list-style-type: none"> - Nacisk kolegów. - Uległość wobec grupy. - Niskie poczucie własnej wartości. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie świadomości, że uczeń może skutecznie poradzić sobie z sytuacjami nacisku (przemocy, agresji). - Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją. - Zwiększenie poczucia własnej wartości i poszanowanie tożsamości własnej i rówieśników. - Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem. - Umiejętność rozróżniania dobra od zła 	<ul style="list-style-type: none"> - Nauczyć jak rozpoznać naciski ze strony kolegów. - Rozwijać umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy. - Dostarczyć uczniom wiedzę na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem. - Integrować zespoły klasowe. - Zwiększyć samoocenę u uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia wychowawcze na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych. - Zajęcia wychowawcze integrujące zespoły klasowe - Wykorzystanie elementów motywacji w systemie oceniania - Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności. 	<p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy</p> <p>N-le przedm.</p> <p>N-le przedm</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
NARKOMANIA, ALKOHOL, NIKOTYNA	<ul style="list-style-type: none"> - Moda na branie, palenie i picie. - Brak umiejętności zachowań asertywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zapobieganie uzależnieniom. - Zmniejszenie motywacji do picia, palenia, „brania” w celu osiągnięcia pożądanego stanu emocjonalnego. - Zapobieganie ryzykownym zachowaniom. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostarczyć uczniom i rodzicom wiedzę na temat konsekwencji „brania”, picia, palenia. - Wzmacniać w uczniach umiejętność odmawiania. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wewnątrzszkolny program profilaktyki. - Gromadzenie i udostępnianie materiałów nt. profilaktyki uzależnień. - Lekcje wychowawcze na temat uzależnień i asertywności. - Gazetki informacyjne na korytarzu szkoły. - Spotkania z uzależnionymi. - Obserwacja uczniów podczas przerw, lekcji, zajęć pozalekcyjnych, dyskotek szkolnych. - Pogadanki, zajęcia warsztatowe, konkursy 	<p>Pedagog, psycholog N-le bibliotekarze Wychowawcy</p> <p>Sam. klasowy Pielęgniarka Pełnomocnik ds. Rozwiąz. Pr. Alkoholowych Wszyscy n-le</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
SLABE WYNIKI W NAUCE	<ul style="list-style-type: none"> - Lenistwo. - Niska samoocena uczniów. - Poziom absencji. - Problemy rozwoju. - Brak celów życiowych. - Nieciekawe lekcje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Osiąganie lepszych wyników nauce. - Zwiększenie motywacji do nauki. - Zwiększenie zdolności i motywacji do osiągnięcia i stanowienia celu. - Eliminowanie nieciekawych lekcji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Upowszechnić aktywizujące metody nauczania. - Aktywizować uczniów. - Prowadzić kółka zainteresowań, umożliwić zdobycie nowych umiejętności wg potrzeb dzieci. - Prezentować osiągnięcia uczniów - Rozpoznać problemy rozwojowe uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zorganizować formę doskonalenia zawodowego lin nt. metod aktywizujących w nauczaniu. - Stosowanie metod aktywizujących. - Informacja w holu szkoły o zajęciach pozalekcyjnych, czasie trwania, terminie spotkań. - Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności. - Elementy motywacji w systemie oceniania. - Konkursy przedmiotowe, czytelnicze i sportowe - wystawa prac, występy uczniów, prezentacja dyplomów i pucharów. - Prezentacja pucharów - Nagrody na koniec roku szkolnego. - Kontakt z PPP. - Rejestr uczniów z opinią PPP i monitorowanie realizacji zaleceń. 	<p>Dyrektor</p> <p>N-le przedm. N-le prowadz. Wicedyrektor</p> <p>N-le przedm.</p> <p>N-le przedm.</p> <p>N-le przedm.</p> <p>Wg. przydz. czynności</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy,</p> <p>Wychowawcy, Wicedyrektor</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
BEZROBOCIE, UBÓSTWO	<ul style="list-style-type: none"> - Brak umiejętności radzenia sobie z trudami życia. - Brak celów życiowych. - Znieczulica społeczna człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukazanie alternatywnych sposobów organizowania życia. - Postrzeganie ubóstwa, zwiększenie wrażliwości na biedę, - Uwrażliwienie na drugiego 	<ul style="list-style-type: none"> - Dostarczyć wiedzę na temat alternatywnych sposobów organizowania życia. - Dostarczyć wiedzę o własnych zdolnościach, zainteresowaniach i ograniczeniach zdrowotnych przy wyborze dalszego kierunku kształcenia. - Ukształtowanie umiejętności zaprezentowania własnej osoby. - Nauczyć aktywności w pomaganiu ubogim i starszym. - Przybliżyć problemy osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Informacja o kółkach zainteresowań - Spotkanie uczniów i rodziców z dyrektorami szkół gimnazjalnych. - Gazetka informacyjna w klasie. - Zajęcia warsztatowe, pogadanki. - Kwesta „I ty możesz zostać św. Mikołajem”; „Podziel się swoją święconką” - Zbiórka żywności na rzecz ludzi ubogich. 	<p>Dyrektor</p> <p>Wych. wg możliwości</p> <p>Dyrektor</p> <p>Sam. klasowy</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
ŚRODOWISKO SPOŁECZNE	<ul style="list-style-type: none"> - Negatywne wzorce w mediach. - Niski poziom kultury osobistej. - Brak dyscypliny (na lekcjach). 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczenie krytycznego stosunku do mediów. - Podniesienie kultury osobistej uczniów. - Szacunek dla norm poprawnego zachowania. - Kształtowanie skutecznego komunikowania - Budowanie demokracji 	<ul style="list-style-type: none"> - Wskazać zagrożenia i pozytywną rolę środków masowego przekazu. - Respektować normy poprawnego zachowania. - Zwiększyć częstotliwość kontaktu z domem ucznia sprawiającego kłopoty wychowawcze. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lekcje j. polskiego, informatyki, - Przypomnienie norm poprawnego zachowania - Wewnątrzszkolny system oceniania – egzekwowanie ustalonych norm zachowania. - Pedagogizacja rodziców: pogadanki, wywiadówki profilaktyczne, „wezwania” do szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> N-le przedm. Wychowawcy, n-le przedm. Wszyscy n-le Wych klas wg. potrzeb, Dyrektor

ŚRODOWISKO SPOŁECZNE – WYCHOWANIE DO WARTOŚCI

	Zadania szkoły	Formy realizacji	Oczekiwane efekty uczniów Uczeń:	Odpowiedzialni
	Zapoznanie uczniów z podziałem wartości	Wykłady , pogadanki, - lekcja wychowawcza Spotkanie z rodzicami- rozmowa na temat wychowania dzieci do wartości	Próbuje rozróżniać wartości i zapamiętuje ich nazwy, stosuje właściwe słownictwo	Wychowawcy
Wpajanie wartości moralnych	Uczenie ponoszenia odpowiedzialności za swoje postępowanie.	Pogadanka na podstawie przykładów z życia wziętych, spotkanie dzieci po zajęciach lekcyjnych przy ognisku – wspólne biesiadowanie.	Zdaje sobie sprawę ze swojego postępowania, uczy się ponosić konsekwencje.	Wychowawcy
	Kształtowanie u dzieci następujących wartości: 2. bezinteresowność 3. wielkoduszność 4. uczynność 5. ofiarność 6. braterstwo 7. dobro 8. miłość 9. życzliwość	Czytanie wybranej lektury, artykułu z czasopisma, szukanie autorytetów wśród wielkich postaci, ofiara na misję do krajów II-go świata, pisanie listów do dzieci z Afryki, pogadanka na temat: <i>Wszystkie dzieci świata</i> ; udział w akcjach charytatywnych; wędrowka do lasu, organizowanie „stołówek” dla leśnych zwierząt.	Wie, że radośniej jest dawać niż brać, stosuje przykazanie <i>kochaj bliźniego swego jak siebie samego</i> , potrafi bezinteresownie robić przyjemności, pamięta o dzieciach biednych. Odnowienie więzi koleżeńskich i życzliwe odnoszenie się do siebie. Dziecko jest wrażliwe na krzywdę innych, próbuje temu przeciwdziałać. Jest pozytywnie nastawione do środowiska, kocha i dba o otaczającą przyrodę.	Wychowawcy, ksiądz
	Kształtowanie poszanowania własnej i cudzej godności, poszanowanie starszych, uczenie szlachetnego postępowania.	Pogadanka na tematyczna, słuchanie baśni, pamiętamy o imieninach swoich kolegów, organizowanie uroczystości: Dzień Nauczyciela, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Ojca. Odwiedziny w Domu Pomocy Społecznej- gościnne wystawienie Jasełek.	Potrafi docenić siebie, ma poczucie własnej godności. Szanuje godność kolegów i osób starszych, z szacunkiem odnosi się do nich, pamięta o uroczystościach, skład życzenia, robi dobre uczynki, mile niespodzianki.	Wychowawcy

	Uczenie prawdomówności, szczerości, odwagi, sprawiedliwości, dotrzymywania słowa.	Dyskusja poparta przykładami z literatury	Stara się nie kłamać, aby pokazać się w lepszym świetle, odkrywa swoje prawdziwe oblicze, jest szczere, sprawiedliwie ocenie postępowanie swoje i innych.	Wychowawcy
	Kształtowanie skromnej postawy i postępowania dziecka	Pogadanka poparta przykładami z życia	Nie wywyższa się swoim zachowaniem, ma poczucie skromności i wstydu.	Wychowawcy
	Ochrona dziecka przed: próżnością, nikczemnością, podłością	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zainteresowaniami dzieci, spotkania w gronie kolegów i koleżanek – wzajemna pomoc, dzielnie się swoimi umiejętnościami	Stara się zwalczyć złe cechy i nawyki	Wychowawcy
	Kształtowanie wartości religijnych I Ty możesz świętym być Kształtowanie miłosiernej postawy wobec bliźniego.	Literatura religijna związane z tematem, pieśni religijne, pielgrzymka do Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach.	Rozwija swoją stronę duchową, wzmacnia swoją wiarę, szuka autorytetu wśród postaci świętych, potrafi przebaczać.	Ksiądz
	Wpajanie wartości estetycznych Rozwijanie zainteresowań kulturą i sztuką Rozwijanie fantazji Poszukiwanie piękna	Aktywne oglądanie i przeżywanie kultury i sztuki- wyjście do muzeum, teatru, udział w szkolnych uroczystościach i konkursach; organizowanie wycieczek w poszukiwaniu piękna- wyjście do ogrodu botanicznego	Rozwija swoje zainteresowania w dziedzinie kultury i sztuki, stara się rozwijać kreatywności. Potrafi docenić piękno w otaczającym nas świecie	Wychowawcy, nauczyciele plastyki, muzyki, języka polskiego, przyrody
	Wpajanie wartości hedonistycznych Szkoła przyjemna dla wszystkich.	Dyskusja tematyczna, wspólne spotkania, zabawy	Potrafi używać takich przymiotników jak: dobry, miły, obrzydliwy, wstrętny, pyszny, smaczny, wyśmienity. Odkrywa przyjemne i przykre uczucia, uznaje przyjemności za uczucie nadrzędne.	Wychowawcy

<p>Wpajanie wartości instrumentalnych i utylitarnych. 1. Uczenie funkcjonalnego i pożytecznego działania.</p>	<p>Pogadanki tematyczne na lekcjach wychowawczych Organizowanie kółek zainteresowań.</p>	<p>Rozumie co to znaczy: ekonomiczność, funkcjonalność, oszczędność, pożyteczność, praktyczność, sprawność i staranność, stara się zastosować to w działaniu.</p>	<p>Wychowawcy</p>
--	--	---	-------------------

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

W wyniku działań profilaktycznych uczeń potrafi:

Radzić sobie w sytuacji przemocy, stresu i zagrożenia,
Być asertywnym,
Zna konsekwencje zażywania narkotyków, palenia, picia i wpływu używek na własne zdrowie,
Prowadzić zdrowy styl życia,
Ocenić swoje możliwości i szanse na dalsze kształcenie.
Ma poczucie przynależności do klasy, grupy
Krzewić dobre obyczaje
Akceptować i pomagać „Innym”

SPOSOBY REALIZACJI

Treści Szkolnego Programu Profilaktyki w większości realizuje się na godzinach wychowawczych i poszczególnych przedmiotach. Można je realizować podczas szkolnego festynu, zajęć pozalekcyjnych, wycieczkach. Nauczyciel sam decyduje o metodzie służącej do realizacji celu, przeważnie będą to zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje, „burze mózgów”.

Formą realizacji będzie też propaganda wizualna, czyli gazetki informacyjne, plakaty, ulotki informacyjne, wystawy i projekty.

EWALUACJA

Ocenie poddawane są następujące elementy:

Realizacja programów profilaktycznych
Realizacja zaleceń zawartych w opiniach PPP
Realizacja tematyki profilaktyki zawartych w planach pracy wychowawców klas
Pedagogizacja rodziców uczniów na spotkaniach z wychowawcami klas
Występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych

Występowanie czynników chroniących: więź z rodzicami, opieka dorosłych, zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza, praktyki religijne, zakorzenienie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm, konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.

Oceny efektów realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej – podsumowujących pracę w ciągu roku szkolnego. Podstawa do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach wewnątrzszkolnego mierzenia jakości pracy szkoły, czyli sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie, wnioski, zgłoszone innowacje i projekty działań, programy, scenariusze, dezyderaty, wykresy.